

i alt Fald i dette Tilfælde, at det Blad, hvortil jeg er knyttet, henvendte sig til Forvalteren paa Gaarden og spurgte, om han ikke fandt Anledning til at skride ind for at se at komme til Klarhed over, hvorvidt Fodermesteren har baaret sig galt ad. Han svarede: Den Sag vedkommer ikke mig, jeg vil ikke blande mig i Forholdet mellem Fodermesteren og Malkekonerne, Fodermesteren maa for mig gøre, hvad han vil. Blander jeg mig ind i Forholdet mellem Fodermesteren og Malkekonerne, saa mister Fodermesteren den Respekt og Autoritet, som han skal have lige over for Konerne. Ja, svarede vi, men De er dog den ene af de Parter, der have underskrevet Kontrakten. Det kommer ikke Sagen ved, svarede han, han vilde ikke have med den Sag at gøre, fordi det nedbryder Respekten og Autoriteten blandt Folkene, hvis han i sin Undersøgelse kom til at give Malkekonen Ret. Det er slige Vilkaarligheder, der ske baade det ene og det andet Sted som Følge af den Kontrakt, hvorom der her er Tale. Jeg skulde mene, at saadanne Forhold ikke alene fortjene Paatale fra vor Side, men ogsaa fortjene Paatale fra alle Partiers Side og fra alle Partiers Presse.

Et saadant Kontraktforhold som det her omtalte, en Vilkaarlighed, som her er omtalt, bør ikke betragtes som noget ligegyldigt eller som Smaating, man ikke skal beskæftige sig med. Pressen beskæftiger sig sandelig i al Almindelighed med mange andre Ting, der ikke ere den Opmærksomhed værd, som det her paaklagede Forhold. Det ærede Medlem maa jo erindre, at naar Talen tidligere har været her i Tinget eller i Venstres eller Socialdemokratiets Presse om de Overgreb, som overordnede inden for Militæretaten have gjort sig skyldige i overfor de menige, har man fra denne Side sagt eller i hvert Fald søgt at afparrere Angrebene med, at det ikke var almindeligt, at saadanne Forhold vare raadende. Det ærede Medlem og hans Presse have i saadanne Tilfælde skarpt betonet, at selv om det kun var i et enkelt Tilfælde, der forelaa Grund til Paaklage eller Paatale, burde saadant finde Sted. Men naar Talen bliver om sociale Forhold, forekommer det mig, at det ærede Medlem hører op med at mene saaledes. Men jeg skulde mene, at de Forhold, der gøre sig gældende paa en Herregaard, og som give Anledning til Klage og Paatale, lige saa vel berettigede til Paatale saavel i Pressen som i Tinget som Forholdene inden for Militæretaten,

selv om man ikke kan sige, at saadanne Forhold eksistere i al Almindelighed. Det ærede Medlem paastaar, at det Blad, hvortil han er knyttet, Gang efter Gang har paataalt Forhold vedrørende Tyendes Stilling ude paa Landet; og naar man ikke har rørt ved det paagældende Forhold her, er det, fordi der ikke var Materiale nok. Nu kunde jeg ønske at spørge det ærede Medlem, om der fra det Blads Side, hvortil han er knyttet, er blevet gjort noget for at undersøge dette Forhold.

Det er endvidere uomtvisteligt, at der paa Herregaarden Thomasminde findes Polakker i stort Tal. De ere indkvarterede i uhyggelige og efter min Opfattelse sundhedsfarlige Kamre. Der bor i et af Rummene 20 polske Kvinder og i et andet Rum, der er lidt mindre end det, hvori de 20 ere indkvarterede, er der installeret 10 polske Kvinder. Denne Polakimport til Thomasminde har fundet Sted i mange Aar og har ikke alene givet Anledning til Klager i vor Presse, men ogsaa til at vedkommende Polakker paa Grund af ilde Behandling have set sig nødsagede til at forlade Gaarden, de ere flygtede derfra i Utide, saa at det har været nødvendigt at lade dem transportere til deres Hjemland ved Politiets Foranstaltning. Det er kun faa Maaneder siden, at Pressen meddelte om en af de polske Kvinder, der havde arbejdet paa Gaarden, hvorledes hun var bleven ilde behandlet, mishandlet paa det grufuldeste, var bleven stenet og jaget bort. Hun blev til sidst optaget i Viborg Arresthus som subsistensløs. Alene de Forhold vedrørende Polakimporten til Thomasminde burde give en demokratisk Presse Lejlighed og Anledning til at gribe ind og paatale saadanne Forhold. Men saa kommer Kontraktforholdet. Det har ikke været muligt for det Blad, hvortil jeg er knyttet eller for andre, som paa Møder have taget Ordet derfor, at faa vedkommende Herremand eller Forvalter til at offentliggøre de Kontrakter, der gælde i Øjeblikket. Thi Sagen er den, at paa denne Herregaard, som paa de fleste andre, udleveres der ikke til Tjenestehusmanden nogen Genpart af Kontrakten. Om det er, fordi man frygter, at den skal blive offentliggjort, og at en Offentliggørelse skal bidrage til at vække en offentlig Mening mod dem, der forfatte saadanne Kontrakter, ved jeg naturligvis intet om, men under alle Omstændigheder forekommer dette Hemmelighedskræmmeri mig at være et Vidnesbyrd om, at de paagældende, som forfatte